

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί Εμπορικής Αλιείας (Υλοποίηση της Συμφωνίας μεταξύ COGECA, ETF και Eurorêche για την Εφαρμογή της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 2007, σχετικά με την Εργασία στον Τομέα της Αλιείας) Νόμος του 2021»

Παρόντες:

Αντρέας Καυκαλιάς, πρόεδρος	Πανίκος Λεωνίδου
Χρίστος Χριστόφιας	Χρίστος Σενέκης
Γιώργος Κουκουμάς	Σωτήρης Ιωάννου
Ονούφριος Κουλλά	Ανδρέας Αποστόλου
Δημήτρης Δημητρίου	Μαρίνος Μουσιούπτας
Φωτεινή Τσιρίδου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε αυθημερόν το πιο πάνω εναρμονιστικό νομοσχέδιο, το οποίο κατατέθηκε στη σημερινή συνεδρία της ολομέλειας της Βουλής και κηρύχθηκε επείγον.

Σημειώνεται ότι κατ' εξαίρεση των προβλεπόμενων στις πρόνοιες του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων διαδικασιών, η επιτροπή, κρίνοντας ότι το πιο πάνω εναρμονιστικό νομοσχέδιο χρήζει εξέτασης το ταχύτερον, ώστε η Δημοκρατία να συμμορφωθεί προς τις εναρμονιστικές της υποχρεώσεις, άρχισε την εξέταση του εν λόγω νομοσχεδίου προκαταρκτικά και πριν από την κατάθεσή του στην ολομέλεια της Βουλής, σε τρεις συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν την 31^η Αυγούστου και στις 7 και 14 Σεπτεμβρίου 2021. Στις εν λόγω συνεδρίες της κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας,

του Συνδέσμου Αλιέων Πολυδύναμων Σκαφών, του Συνδέσμου Εργοδοτών Αλιείας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ, ΚΕΒΕ και της ΠΟΒΕΚ.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου, όπως αρχικά έχει κατατεθεί στη Βουλή, είναι η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2017/159/ΕΕ του Συμβουλίου της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2016 για την υλοποίηση της συμφωνίας για την εφαρμογή της σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 2007 σχετικά με την εργασία στον τομέα της αλιείας που συνάφθηκε στις 21 Μαΐου 2012 μεταξύ της Γενικής Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COGECA), της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας των Ενώσεων Εργαζομένων στις Μεταφορές (ETF) και της Ένωσης Εθνικών Οργανώσεων Επιχειρήσεων Αλιείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurorêche)» με τη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου που να διέπει την απασχόληση αλιέων σε αλιευτικά πλοία/σκάφη μήκους είκοσι τεσσάρων μέτρων και άνω τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο κυπριακό νηολόγιο.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, το οποίο αφορά την απασχόληση αλιέων οι οποίοι εργάζονται βάσει σχετικής σύμβασης απασχόλησης σε αλιευτικά πλοία μήκους είκοσι τεσσάρων μέτρων και άνω τα οποία ασκούν δραστηριότητες εμπορικής αλιείας.
2. Οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών αλιευτικών πλοίων, των πλοίαρχων και των αλιέων, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η υγεία στην εργασία, η ευημερία και η παροχή ιατρικής περίθαλψης για τους εν λόγω αλιείς.
3. Το 16^ο έτος ως το κατώτατο όριο ηλικίας για να δικαιούται οποιοδήποτε πρόσωπο να εργαστεί ως αλιέας και το 18^ο έτος, σε περίπτωση που η εν λόγω εργασία

ενδέχεται να συνεπάγεται κινδύνους μεταξύ άλλων για την ασφάλεια και την υγεία του αλιέα, λόγω της φύσης της εργασίας ή τις συνθήκες υπό τις οποίες αυτή εκτελείται.

4. Οι προϋποθέσεις και οι ώρες κατά τις οποίες επιτρέπεται η ανάθεση νυχτερινής εργασίας σε αλιείς.
5. Οι διαδικασίες έκδοσης του απαιτούμενου ιατρικού πιστοποιητικού, το οποίο βεβαιώνει ότι ο αλιέας είναι ικανός να εκτελέσει την εργασία του.
6. Οι ώρες εργασίας, οι ώρες ανάπαυσης και η ετήσια άδεια των αλιέων.
7. Η επιβολή διοικητικών προστίμων και κυρώσεων για παραβάσεις των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου και η διαδικασία άσκησης ιεραρχικής προσφυγής στον Υφυπουργό Ναυτιλίας κατά απόφασης επιβολής τέτοιου προστίμου ή κύρωσης.

Σημειώνεται ότι η μεταφορά της Οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη κρίνεται επείγουσα, επειδή η χρονική δέσμευση για την υιοθέτηση των προνοιών της από τα κράτη μέλη ήταν η 15^η Νοεμβρίου 2019. Συναφώς, λόγω της εκπρόθεσμης εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την εν λόγω Οδηγία, εκκρεμεί διαδικασία παράβασης κατά της Δημοκρατίας, στο πλαίσιο της οποίας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη διατυπώσει αιτιολογημένη γνώμη για ολοκλήρωση της εναρμόνισης μέχρι τις 9 Αυγούστου 2021.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι αναγκαίες, καθώς αυτές, πέραν του ότι απορρέουν από τις διατάξεις της Οδηγίας τις οποίες η Δημοκρατία υποχρεούται να ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο, ενισχύουν το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την απασχόληση αλιέων σε αλιευτικά σκάφη.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ενημέρωσε την επιτροπή ότι, σε συνέχεια της προαναφερθείσας αιτιολογημένης γνώμης που έχει διατυπώσει η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκπρόθεσμη εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την εν λόγω Οδηγία, η Δημοκρατία υπέβαλε αίτημα για παράταση της καθορισθείσας προθεσμίας συμμόρφωσης, το οποίο ωστόσο απορρίφθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ως εκ τούτου, η άμεση προώθηση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Εργοδοτών Αλιείας συμφώνησε με τη φιλοσοφία των προτεινόμενων ρυθμίσεων, καθότι οι πλείστες υποχρεώσεις και ειδικότερα οι υποχρεώσεις που αφορούν θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων αλιέων, οι οποίες περιλαμβάνονται στις εν λόγω ρυθμίσεις, ήδη εφαρμόζονται από τους ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών. Ωστόσο, ο ίδιος εκπρόσωπος υποστήριξε ότι το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων για σκοπούς ισονομίας και ίσης μεταχείρισης των αλιέων και των ιδιοκτητών όλων των κυπριακών αλιευτικών πλοίων πρέπει να διευρυνθεί, ώστε οι εν λόγω ρυθμίσεις να εφαρμόζονται και σε σχέση με αλιευτικά σκάφη κάτω των είκοσι τεσσάρων μέτρων.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Αλιέων Πολυδύναμων Σκαφών συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ειδικότερα με την προτεινόμενη εφαρμογή των προνοιών του αποκλειστικά για αλιευτικά σκάφη άνω των είκοσι τεσσάρων μέτρων, επισημαίνοντας παράλληλα ότι οι ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών κάτω των είκοσι τεσσάρων μέτρων ήδη εφαρμόζουν σειρά μέτρων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων αλιέων σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Κατά την εξέταση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου η επιτροπή εξέφρασε την έντονη δυσαρέσκειά της για την ολιγωρία της εκτελεστικής εξουσίας να προχωρήσει στην

ετοιμασία και στην κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή, η οποία ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή σχετικών κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Περαιτέρω, την επιτροπή απασχόλησε μεταξύ άλλων το ενδεχόμενο διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω νομοσχεδίου με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στις πρόνοιες της Οδηγίας, ώστε για σκοπούς ισονομίας και ίσης μεταχείρισης των αλιέων και των ιδιοκτητών όλων των κυπριακών αλιευτικών πλοίων οι προϋποθέσεις και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται σε αυτό να εφαρμόζονται και για αλιευτικά πλοία μήκους κάτω των είκοσι τεσσάρων μέτρων, καθώς οι εν λόγω προϋποθέσεις και υποχρεώσεις αποτελούν δίκτυ προστασίας για τους εργαζομένους αλιείς. Επιπροσθέτως, μέλη της επιτροπής ζήτησαν ενημέρωση αναφορικά με τον αριθμό των αλιευτικών σκαφών που αναμένεται να επηρεαστούν από την προώθηση των προτεινόμενων ρυθμίσεων, καθώς και ενημέρωση για το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων αλιέων σε αλιευτικά σκάφη.

Σχολιάζοντας τους πιο πάνω προβληματισμούς και θέσεις μελών της επιτροπής και των εμπλεκόμενων φορέων, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Τμήματος Αλιείας και του Υφυπουργείου Ναυτιλίας μεταξύ άλλων ανέφεραν τα ακόλουθα:

1. Η εκτελεστική εξουσία, λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος για συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις και τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις προτεινόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να είναι υψηλό για αλιευτικά πλοία κάτω των είκοσι τεσσάρων μέτρων, έκρινε ορθότερο όπως οι υπό εξέταση ρυθμίσεις τύχουν εφαρμογής αποκλειστικά για αλιευτικά πλοία άνω των είκοσι τεσσάρων μέτρων. Συναφώς, η εκπρόσωπος του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, σε σχέση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων αλιέων σε αλιευτικά σκάφη, επισήμανε ότι ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Ελάχιστες Προδιαγραφές

Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία στα Κυπριακά Αλιευτικά Σκάφη) Νόμος και ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Ελάχιστες Προδιαγραφές Ιατρικής Περίθαλψης στα Πλοία) Νόμος ρυθμίζουν σειρά ζητημάτων που άπτονται του θέματος της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων αλιέων σε αλιευτικά σκάφη ανεξαρτήτως μήκους, ενώ ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Εναρμονισμένο Καθεστώς Ασφάλειας για τα Αλιευτικά Σκάφη Μήκους 24 Μέτρων και Άνω) Νόμος καθορίζει πρότυπα ασφάλειας για αλιευτικά σκάφη μήκους είκοσι τεσσάρων μέτρων και άνω.

2. Με βάση τα προτεινόμενα κριτήρια μέτρησης των είκοσι τεσσάρων μέτρων για τα αλιευτικά σκάφη και με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του το Υφυπουργείο Ναυτιλίας, στο παρόν στάδιο μόνο ένα αλιευτικό σκάφος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Η επιτροπή, διαπιστώνοντας ασάφειες και κενά στις πρόνοιες του νομοσχεδίου που χρήζουν διευκρίνισης, κάλεσε την εκτελεστική εξουσία όπως, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, επανεξετάσει τις σχετικές πρόνοιες αυτού και υποβάλει αναθεωρημένο κείμενο.

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη βάση των πιο πάνω θέσεων της επιτροπής και λαμβάνοντας υπόψη τους προβληματισμούς που εκφράστηκαν ενώπιόν της, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Ναυτιλίας και με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, υπέβαλε αναθεωρημένα κείμενα του υπό αναφορά νομοσχεδίου, τα οποία έτυχαν περαιτέρω μελέτης από την επιτροπή.

Ειδικότερα, στο τελευταίο αναθεωρημένο κείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου που υποβλήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στην επιτροπή επήλθαν μεταξύ άλλων οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής, ώστε αυτό να ρυθμίζει την απασχόληση αλιέων σε αλιευτικά σκάφη μήκους δεκαπέντε μέτρων και άνω.

2. Διασαφήνιση ότι ορισμένες εκ των προτεινόμενων υποχρεώσεων σε σχέση με την διαδικασία έκδοσης ιατρικού πιστοποιητικού θα τυγχάνουν εφαρμογής σε κάθε αλιευτικό σκάφος ανεξαρτήτως μήκους.
3. Διασαφήνιση των προνοιών που αφορούν τις ώρες κατά τις οποίες επιτρέπεται η ανάθεση νυχτερινής εργασίας σε αλιείς.
4. Διασαφήνιση των προνοιών που ρυθμίζουν τη διαδικασία έκδοσης ιατρικού πιστοποιητικού το οποίο βεβαιώνει ότι κάθε αλιέας είναι ικανός να εκτελέσει την εργασία του.
5. Εισαγωγή προνοιών οι οποίες εξουσιοδοτούν ρητώς το Υφυπουργείο Ναυτιλίας να διεξάγει ελέγχους και επιθεωρήσεις στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου.
6. Εισαγωγή μεταβατικής πρόνοιας η οποία προβλέπει ότι σε σχέση με αλιευτικά πλοία μήκους όχι μικρότερου των δεκαπέντε μέτρων και όχι μεγαλύτερου των είκοσι τεσσάρων μέτρων ο νόμος τίθεται σε ισχύ σε ημερομηνία που καθορίζεται με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η επιτροπή, υπό το φως των πιο πάνω, αποφάσισε να τροποποιήσει περαιτέρω το κείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ώστε σε σχέση με αλιευτικά πλοία μήκους όχι μικρότερου των δεκαπέντε μέτρων και όχι μεγαλύτερου των είκοσι τεσσάρων μέτρων ο νόμος να τεθεί σε ισχύ δύο έτη από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος.

16 Σεπτεμβρίου 2021

ΧΚ/ΜΓ

(Αρ. Φακ.: 23.01.062.156-2021)